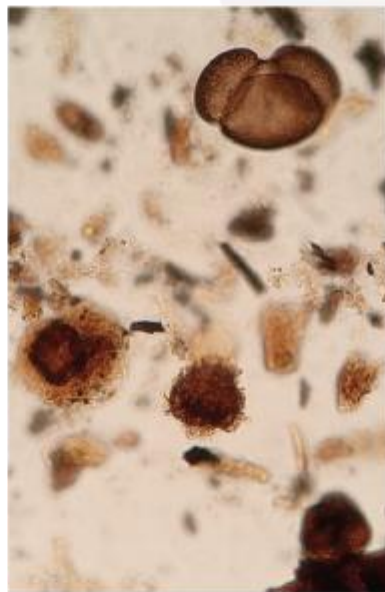

Voorstel voor selectieadvies Meise-Ossegemstraat 2018 waardering palynologische resten

Selectieadvies

DATUM

SEPTEMBER 2020

AUTEUR

M. VAN WAIJEN

Colofon

Titel:

Voorstel voor selectieadvies Meise-Ossegemstraat 2018,
waardering palynologische resten

Auteur:

L. M. van Waijjen

Actor:

Senior KNA specialist archeobotanie

Opdrachtgever:

Ruben Willaert

Projectcode opdrachtgever:

2018I250

Gemeente: Meise

Plaats: Wolvertem

Toponiem: Ossegemstraat 24

Zaakidentificatie Agentschap Onroerend Erfgoed: 2018I250

Bounding box (Lambertcoördinaten): $X_{\min} = 146281$, $Y_{\min} = 183221$, $X_{\max} = 146278$,
 $Y_{\max} = 183143$

ISSN: 1568-2285

© BIAX Consult, Zaandam, 2020

Correspondentieadres:

BIAX Consult

Symon Spiersweg 7 D2

1506 RZ Zaandam

tel: 075 – 61 61 010

e-mail: waijjen@biax.nl

www.biax.nl

1. Inleiding

In het najaar van 2018 is door Ruben Willaert een opgraving uitgevoerd ter hoogte van de Ossegemstraat 24 te Meise. Bij deze opgraving zijn sporen aangetroffen die te dateren zijn in de periode van de ijzertijd tot en met de postmiddeleeuwen. Het betreft kuilen, greppels/grachten, een urnengraf, een boomstamwaterput en een oven. Gebouwsproten zijn niet aangetroffen.

Tijdens de opgraving zijn sporen bemonsterd voor archeobotanisch onderzoek. Daarvan is een aantal geselecteerd en gewaardeerd op macroresten en houtskool om zo de potentie van de stalen te bepalen voor vervolgonderzoek (analyse) en beantwoording van de onderzoeksvragen, zoals gesteld in het Programma van maatregelen. Uit deze waardering is gebleken dat de monsters arm zijn aan botanische macroresten en houtskool en dat verder onderzoek (analyse) niet zinvol wordt geacht. Wel is gesuggereerd dat de dieper gelegen vullingen van de vroeg-middeleeuwse boomstamwaterput mogelijk nog palynologische resten zoals pollen en sporen kunnen bevatten en dat in dat geval palynologisch onderzoek kan bijdragen aan beantwoording van de onderzoeksvragen uit het Programma van maatregelen. De resultaten van het waarderend palynologisch onderzoek worden in dit rapport beschreven.

2. Onderzoeksvragen

In het PvE zijn de vol onderstaande onderzoeksvragen geformuleerd die betrekking hebben op het palynologisch onderzoek.¹ Palynologisch onderzoek kan daarnaast informatie opleveren over de vegetatie in en nabij de nederzetting en de openheid van het landschap.

- *Wat is de conserveringsgraad van de verschillende materiaalcategorieën (inclusief eventueel aanwezig archeobotanisch en archeozoologisch materiaal)?*
- *Wat kan er op basis van het organische vondstmateriaal gezegd worden over het voedselpatroon en de bestaanseconomie? Welke diersoorten werden gehouden als vee? Welke cultuurgewassen werden verbouwd?*

3. Methoden

3.1 PALYNOLOGISCHE RESTEN

Het pollenstaal afkomstig uit de bulkstaal met vondstnummer 33 is opgewerkt tot een pollenpreparaat volgens de standaardmethode van Erdtman, waarbij een bekende hoeveelheid sporen van een zeer zeldzame wolfsklauwsoort (*Lycopodium clavatum*) is toegevoegd om de concentratie palynologische resten

---

¹ Lefere *et al.* 2018.

(pollen, sporen en niet-pollen palynomorfen) te bepalen.² De bereiding is uitgevoerd onder leiding van M. Hagen van het Laboratorium voor Sedimentanalyse van de Vrije Universiteit van Amsterdam.

Het preparaat is vervolgens bekeken met behulp van een doorvallend-lichtmicroscop met een vergroting van maximaal 1000 maal. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid en conserveringstoestand van de aanwezige palynologische resten. Het waarderend palynologisch onderzoek is uitgevoerd door M. van Waijjen conform de richtlijnen in de vigerende KNA en het protocol Specialistisch onderzoek (4006).

De administratieve gegevens van het onderzochte pollenstaal zijn weergegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden..**

Tabel 1 Meise-Ossegemstraat, contextgegevens van de pollenstaal uit de boomstamwaterput.

put	vlak	spoornr.	vondstnr.	laag	datering	tabletten	volume	labcode
9	3	28	33	10	655-776 n.Chr.	2	6 ml	BX9389

4. Resultaten

De resultaten van de pollenwaardering wordt hieronder besproken. De resultaten zijn weergegeven in *bijlage 1*. De informatie die aan de hand van de inventarisatie naar voren komt is slechts indicatief. Betrouwbare uitspraken kunnen pas worden gedaan aan de hand van een volledige analyse en berekening van de onderlinge verhoudingen tussen de diverse aanwezige resten.

4.1 PALYNOLOGISCHE RESTEN

Het pollenstaal is vrijwel pollenloos. Het preparaat bevat voornamelijk veel verkoolde plantenresten en (toegevoegde) *Lycopodium*-sporen. Er zijn enkele pollenkorrels van granen aangetroffen waaronder rogge. Het staal komt niet in aanmerking voor volledige analyse.

Op basis van de waarderingsresultaten kan worden geconcludeerd dat de toenmalige bewoners rogge zullen hebben verbouwd en/of verwerkt. Rogge is vanaf de middeleeuwen een veel verbouwd gewas.

5. Voorstel voor selectieadvies

Het pollenstaal van vondstnummer 33 uit de basis (laag 10) van de waterput (spoor 28) is ongeschikt voor verdere analyse.

² Aan de staal zijn twee tabletten met elk 18.407 sporen toegevoegd.

6. Literatuur

Lefere, M., J. Deryckere, I. Vanhecke & J. Vanhercke 2018: *Archeologierapport Opgraving Ossegemstraat (Meise, Vlaams-Brabant) (2018I250)*, Sint-Michiels-Brugge.

Bijlage 1 Meise-Ossegemstraat, resultaten van de pollenwaardering.

Verklaring: . = afwezig, + = zeldzaam, ++ = aanwezig, +++ = talrijk, ++++ = zeer talrijk, +++++ = dominant.

put		9		
vlak		3		
spoonr.		28		
vondstnr.		33		
laag		basis waterput		
labcode		BX9389		
rijkdom	ca. pollenloos	rijkdom		
conservering	matig	conservering		
telbaar	nee	telbaar		
globale AP/NAP	-	globale verhouding bomen/niet-bomen		
bomen en struiken (drogere gronden)	+	bomen en struiken (drogere gronden)		
bomen (nattere gronden)	+	bomen (nattere gronden)		
cultuurgewassen	+	cultuurgewassen		
waaronder:	granen-type	Cerealia-type		
	rogge	<i>Secale cereale</i>		
planten van akkers en droge ruigten	.	planten van akkers en droge ruigten		
algemene kruiden	+	algemene kruiden		
veenmos	+	<i>Sphagnum</i>		
graslandplanten	+	graslandplanten		
moeras- en oeverplanten	+	moeras- en oeverplanten		
algen	+	algen		
verkoelde plantenresten	+++++	verkoelde plantenresten		